

Sygn. akt: III AUa 192/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska (spr.)

Sędziowie: SSA Jacek Zajączkowski

SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2013 r. w Łodzi

sprawy **S. P. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o emeryturę,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 30 listopada 2012 r., sygn. akt: V U 1588/12,

oddala apelację.

Sygn. akt: III AUa 192/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 lipca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w O. odmówił S. P. (1) prawa do emerytury w obniżonym wieku, argumentując że ubezpieczony nie udowodnił wymaganego stażu 15 lat pracy warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. P. (1), kwestionując prawidłowość rozstrzygnięcia organu rentowego i podnosząc, że w poczet stażu pracy w szczególnych warunkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczyć powinien okresy zatrudnienia w charakterze kaletnika w (...) (od 1 stycznia 1984 r. do 31 grudnia 1987 r.), w Zakładach (...) (od 2 września 1974 roku do 10 stycznia 1988 r.) oraz Zakładzie (...) (w latach 1992 – 1997).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie argumentując jak w treści zaskarżonej decyzji. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił uwzględnienia świadectwa pracy w Zakładach (...), wobec braku określenia charakteru wykonywanej pracy oraz zajmowanego stanowiska zgodnie przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r., jak również pieczętki osoby wystawiającej zaświadczenie. Odnosząc się zaś do kwestii wykonywania

pracy w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie (...) w O. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że na tę okoliczność ubezpieczony nie przedstawił żadnego świadectwa potwierdzającego taką pracę.

Zaskarżonym wyrokiem z 30 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu zmienił powyższą decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z 12 lipca 2012 r. w ten sposób, że przyznał odwołującemu S. P. (1) prawo do emerytury poczynając od dnia 1 maja 2012 roku.

Powyższe orzeczenie poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

S. P. (1) urodził się (...)r. W okresie od 2 września 1974 r. do 10 stycznia 1988 . był pracownikiem Zakładów (...) w O. zatrudnionym na stanowisku kaletnika. Pracę tę, przy wykańczaniu produkowanej w zakładzie galanterii skórzanej ze skór naturalnych i sztucznych, wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do jego obowiązków należało zespalanie za pomocą kleju na bazie kauczuku lub kleju typu butapren poszczególnych elementów toreb lub waliz. Od 8 kwietnia 1993 r. do 31 maja 1997 r. S. P. (1) pracował w Przedsiębiorstwie (...) w O. przy wykańczaniu obuwia. Pracę tę wykonywał w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk, na których klejono podeszwy.

W świetle tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd I instancji doszedł do przekonania, że odwołanie S. P. (1) zasługuje na uwzględnienie. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił ustalić, że w spornych okresach zatrudnienia tj. od 2 września 1974 r. do 10 stycznia 1988 r. oraz od 8 kwietnia 1993 r. do 31 maja 1997 r., ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych, jako kaletnik, wymienioną w wykazie A dział VII pkt 14 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983.8.43), codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy. S. P. (1) spełnił zatem wszystkie przesłanki uprawniające go emerytury na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym przesłankę 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy na podstawie art. 477 .14 par. 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

Powyższe orzeczenie zaskarżył w całości apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie swobodnej oceny dowodów oraz naruszenie art. 328 § 2 k.p.c.

W uzasadnieniu zarzutów apelacji skarżący podniósł, że Sąd I instancji nie wskazał w uzasadnieniu, w oparciu o które świadectwo pracy ustalił, iż okres zatrudnienia z lat 1974 – 1988 było zatrudnieniem w warunkach szczególnych. Zarzucił nadto, że Sąd nie podał dat poszczególnych angaży, z których wynika zatrudnienie ubezpieczonego na stanowisku kaletnika, co uniemożliwia poprawną weryfikację spornego okresu zatrudnienia. Dodatkowo skarżący podniósł, że Sąd Okręgowy nie odniósł się w ogóle do kwestii zaświadczenia z 29 maja 1995 r. wydanego przez J. M. na podstawie dokumentów znajdujących się w archiwum (...) w O., z którego jednoznacznie wynika, że okres zatrudnienia S. P. (2) w warunkach szczególnych to okres od 1 stycznia 1984 r. do 31 grudnia 1987 r.

Wskazując na powyższe Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania lub o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wyrok Sądu I instancji jest prawidłowy

i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i w obowiązujących przepisach prawa. Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonał analizy zebranych

dowodów, nie naruszając zasady swobodnej ich oceny i w oparciu o zasadnie przyjęty stan faktyczny sprawy prawidłowo zastosował konkretnie przywołane przepisy prawa materialnego. Sąd Apelacyjny podzielił więc ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i przyjął je za własne. Podzielił również rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany bądź uchylenia.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów postępowania stwierdzić należy, że nie są one trafne. Stosownie do art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego. W ocenie Sądu Apelacyjnego, postępowanie dowodowe Sądu I instancji przeprowadzone zostało prawidłowo, w oparciu o przepisy obowiązującego prawa. Podstawę ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego stanowił całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a więc zarówno dokumentacja ubezpieczeniowa przedłożona przez organ rentowy jak i zeznania świadków: K. K., K. S. oraz B. B.. Sąd I instancji, mimo wyraźnej syntetyczności wypowiedzi, właściwie uzasadnił swoje rozstrzygnięcie, wskazując, stosownie do dyspozycji art. 328 § 2 k.p.c., fakty, które uznał za udowodnione, dowody, na których się oparł, jak również podstawę prawną wyroku z przytoczeniem przepisów prawa oraz stosownym wyjaśnieniem.

Skarżący słusznie zauważył, że Sąd Okręgowy, formułując stan faktyczny uzasadnienia zaskarżonego wyroku, poczyniwszy ustalenie, że S. P. (1) od 2 września 1974 r. do 10 stycznia 1988 r. był pracownikiem Zakładów (...) w O., zatrudnionym na stanowisku „kaletnik”, nieprecyzyjnie wskazał dowody, na których ustalenie to oparł. Czyniąc zadość dyspozycji art. 328 § 2 k.p.c. Sąd powinien dokładnie wskazać dowód stanowiący podstawę konkretnego ustalenia faktycznego, jak również jego lokalizację w aktach sprawy. Nieprecyzyjne wskazanie dowodu, w tym użycie wyłącznie ogólnikowych sformułowań takich jak „świadczenie pracy”, czy „angaż [znajdujące się] w aktach osobowych odwołującego” może nastęrczać trudne do usunięcia wątpliwości, zwłaszcza w wypadku dużej liczby tego typu dokumentów w aktach postępowania. Niemniej jednak, w przedmiotowej sprawie powyższe uchybienie konstrukcyjne uzasadnienia, pozostaje bez wpływu, tak na prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu I instancji, jak i trafność ustaleń faktycznych, wniosków na ich podstawie poczynionych oraz przytoczonych na ich poparcie argumentów. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie budzi bowiem wątpliwości, że S. P. (1) od 2 września 1974 r. do 10 stycznia 1988r. był pracownikiem Zakładów (...) w O. wykonującym stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązki kaletnika. Mimo niedokładnego określenia dowodu, nie ulega wątpliwości, który dokument stanowił dla Sądu I instancji podstawę poczynionego ustalenia. Zgodnie z treścią świadectwa pracy z 9 stycznia 1988 r. (k. 59 akt organu rentowego) S. P. (1) był zatrudniony w Zakładach (...) w O. od 2 września 1974 r. do 10 stycznia 1988 r. na stanowisku „kaletnik”. Treść świadectwa pracy w żaden sposób nie sugeruje przy tym, by pracownik zmieniał stanowisko pracy lub pracę tę wykonywał w innym niż pełny wymiar czasu pracy. Fakt zatrudnienia w charakterze kaletnika potwierdzają również zgromadzone w aktach osobowych angaże (k. 21, k. 20, k. 17, k. 15, k. 13, k. 12, k. 11, k. 10, k. 9). Analogicznie, zastrzeżeń nie budzi fakt wykonywania przez S. P. (1) pracy w Fabryce (...) s.c. w okresie od 8 kwietnia 1993 r. do 31 maja 1997 r. (k. 51 akt organu rentowego). W treści właściwego świadectwa pracy wskazano, że w spornym okresie ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku wykańczania obuwia.

Podkreślenia wymaga, że okresy pracy w szczególnych warunkach mogą być wykazywane przed sądem wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi przez Kodeks postępowania cywilnego, a w szczególności dokumentami z osobowych akt pracowniczych, zeznaniami świadków, wyjaśnieniami stron. Bowiem w postępowaniu odwoławczym nie mają zastosowania ograniczenia dowodowe, którymi związany jest organ rentowy (§ 20 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno –rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 2 sierpnia 2012 roku, sygn. akt: III AUa 2677/11, opubl. w LEX 1213891). Zgromadzone w toku postępowania środki dowodowe Sąd ocenia zgodnie z dyspozycją art. 233 k.p.c. Ocenie tej podlegają również przedłożone w sprawie świadectwa pracy, jako dokumenty prywatne

w rozumieniu art. 245 k.p.c.

Okoliczności zatrudnienia S. P. (1) w obu w/w przedsiębiorstwach, w tym okres zatrudnienia oraz charakter wykonywanych obowiązków, znajdują potwierdzenie w spójnych i wiarygodnych zeznaniach świadków K. K., B. B. oraz

K. S., ówczesnych współpracowników ubezpieczonego w firmach (...) i (...). W świetle powyższych zeznań, praca S. P. (1), świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w obu przedsiębiorstwach sprowadzała się przede wszystkim do obróbki materiałów skórzanych w postaci butów, waliz itp. W przedsiębiorstwie (...) S. P. (1) zajmował się wykańczaniem galanterii skórzanej. W Zakładach (...) praca ubezpieczonego odbywała się na jednej hali, bezpośrednio obok stanowisk, na których klejono obuwie. Ubezpieczony wykańczał określone części obuwia, inne sklejał przy użyciu klejów kauczukowych oraz kleju typu „butapren”. Świadczenie zgodnie zeznali, że S. P. (1) świadczył swą pracę codziennie, co najmniej przez osiem godzin na dobę i w spornych okresach zatrudnienia nie zmieniał stanowiska pracy.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do kwestionowania oceny materiału dowodowego przedstawionej przez Sąd Okręgowy, w tym i zeznań ww. świadków. Całokształt dowodów zgromadzonych w toku postępowania przed Sądem I instancji nie pozostawia wątpliwości, co do faktu zatrudnienia S. P. (1) w okresach kwestionowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na deklarowanych stanowiskach oraz wykonywania jej stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, zaświadczenie z 29 maja 1995 r. (k. 61 akt organu rentowego), wystawione przez J. M. w oparciu o dokumenty znajdujące się w archiwum (...) w O., nie pozostaje w sprzeczności z treścią ustaleń faktycznych Sądu I instancji. Rzeczony dokument nie jest świadectwem pracy wystawionym przez pracodawcę, ale zaświadczeniem wystawionym przez pracownika archiwum. Potwierdza jedynie fakt wykonywania przez S. P. (1) pracy na stanowisku kaletnika w Zakładach (...) w O. od 1 stycznia 1984 r. do 31 grudnia 1987 r. Okres ten Sąd Okręgowy zaliczył w poczet stażu pracy w warunkach szczególnych. Okresy zatrudnienia przed 1 stycznia 1984 r. oraz po 31 grudnia 1987 r. znajdują zaś potwierdzenie w pozostałych dokumentach zgromadzonych w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, jak również przywołanych wcześniej wiarygodnych zeznaniach świadków. W świetle powyższych rozważań, trudno podzielić pogląd organu rentowego zgodnie, iż treść zaświadczenia, zwłaszcza wskazany w nim okres zatrudnienia, pozostaje w opozycji do ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego.

W świetle przedstawionych rozważań również zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego nie może odnieść oczekiwanego przez apelanta skutku. Praca świadczona przez S. P. (1) w obu przedsiębiorstwach w spornych okresach zatrudnienia to „praca związana ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skózanego” w rozumieniu pkt. 14, Dział VII, Wykazu A, Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W myśl § 4 ust. 1 pkt. 1 i 3 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki, czyli (1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz (2) ma wymagany okres zatrudnienia (zgodnie z § 3 wynoszący 25 lat w przypadku mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Ponadto zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych emerytura

w obniżonym wieku przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym,

za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje kwestia realizacji pozostałych przesłanek uprawniających do emerytury na podstawie art. 184 w/w ustawy. Tak więc, przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszego postępowania, nie ulega wątpliwości, że S. P. (1) spełnił wszystkie warunki dla uzyskania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Legitymuje się on bowiem wymaganym co najmniej 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny, uznając prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu I instancji, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako bezzasadną.